

**Magisterské diplomové práce
a disertační práce z klasické
filologie, klasické archeologie,
starověkých dějin, latinské
medievalistiky, neolatinistiky
a neogrecistiky obhájené
na českých a slovenských
univerzitách v roce 2012/2013**

I.

FF UK v Praze – Ústav řeckých a latinských studií
(připravil Jan SOUČEK)

Magisterské diplomové práce

Autor: Jiří Augustin ČEPELÁK

Název: *Rudolf II. a jeho doba z pohledu latinské barokní historiografie*
(Bohuslav Balbín, Tomáš Pešina z Čechorodu, Jan Florian Hammer-
schmidt aj.)

Vedoucí práce: PhDr. Martin Svatoš, CSc.

Obor: latina

Počet stran: 169

Práce je věnována spisům českých barokních latinsky píšících autorů nekato-
lického i katolického vyznání: Pavla Stránského, Jana Ámose Komenského,
Jana Laeta-Veselského, Julia Solimana, Bohuslava Balbína, Tomáše Pešiny
z Čechorodu a Jana Floriána Hammerchmidta. Jejím těžištěm je porovnání
pohledu těchto autorů na osobnost a vládu Rudolfa II. s ohledem na tehdejší
ideál panovníka a také seznámení s jejich životem a dílem, neboť někteří
z nich nebyli doposud předmětem hlubšího zájmu badatelů. Součástí práce je
také stylistická a obsahová charakteristika jejich historiografických spisů
a kritická edice vybraných textů.

Autor: Jana DAŇHELOVÁ

Název: *Epistolae duorum amantium – překlad a komentář souboru korespondence připisované Abélardovi a Heloise s úvodní studií*

Vedoucí práce: PhDr. Jan Kalivoda

Obor: latinská medievistika

Počet stran: 79

Práce se zabývá sbírkou 116 středověkých milostných dopisů pocházející pravděpodobně z 12. stol. a známé pod názvem *Epistolae duorum amantium*. Text se dochoval v rukopise z 2. pol. 15. stol. nalezeném v 70. letech 20. stol. a od počátku vyvolává řadu otázek: Kdo je autorem? Jedná se o autentickou milostnou korespondenci, nebo o fiktivní výtvar rétorického žánru *ars dictaminis*? Jisté paralely v naznačené životní situaci a vztahu milenců však vzbudily domněnku, že by sbírka mohla být ztracenou korespondencí mezi významným francouzským teologem Abélardem a jeho žačkou Heloisou. Práce obsahuje kompletní překlad sbírky doplněný o komentář a posouzení současného stavu debaty o autenticitě korespondence a její atribuci.

Autor: Veronika GOČOVÁ

Název: *Řecké osady v Hispánii*

Vedoucí práce: PhDr. Jan Souček, CSc.

Obor: řečtina

Počet stran: 106

Tématem práce je řecká kolonizace Ibérského poloostrova a další přítomnost Řeků v této oblasti, v níž se setkávali především s Foiničany, kteří tam založili většinu osad. Řecká přítomnost v Hispánii bývala někdy omezována na pouhé obchodní zájmy, avšak nové epigrafické poznatky a archeologické objevy týkající se „Kontestánie“ jsou dostatečným důkazem zásadní přítomnosti Řeků v této oblasti. Tyto nové prameny výrazně doplňují obraz řecké přítomnosti v literárních pramenech, a právě syntéza všech druhů dostupných pramenů tvoří základ této práce.

Autor: Adéla NOVÁKOVÁ

Název: *Roudničtí augustiniáni – knihovna a dílo*

Vedoucí práce: doc. Lucie Doležalová, M.A., Ph.D.

Obor: latinská medievistika

Počet stran: 126

Práce se věnuje zkoumání středověké knihovny augustiniánů kanovníků v Roudnici nad Labem, a to na základě studia samotných rukopisů, záznamů

v klášterním nekrologiu a dalších nepřímých pramenů. Celý obsah knihovny nejsme s to zrekonstruovat, jsme schopni identifikovat více než sto padesát rukopisů převážně teologického obsahu, které jsou dnes většinou uloženy v Knihovně Národního muzea a v Národní knihovně České republiky. Známe rovněž některé autory, kteří v klášteře působili, např. Štěpána z Roudnice, Petra Klarifikátora a Matouše Berana. Součástí práce je rovněž stručný přehled historie roudnického kláštera.

Disertační práce

Autor: Jakub ČECHVALA

Název: *Dramatické uchopení mýtu: tradice, manipulace, interpretace*

Vedoucí práce: Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D.

Obor: klasická filologie

Počet stran: 207

Práce se věnuje problematice interpretace řecké tragédie, a to jak v obecné rovině na příkladu vybraných interpretačních strategií, tak v rovině praktické rozborem Eurípidovy *Ífigenie v Tauridě*. V úvodní kapitole autor probírá různé interpretační postupy, zejména kriticky posuzuje tři z nich: literární *close reading*, náboženskorituální *close reading a performance criticism*. Závěr první části práce se zabývá kompetencí obecenstva, která je chápána jako soubor sub-kompetencí (narativní, mezižánrová, divadelní). Rozbor Eurípidovy *Ífigenie v Tauridě* v druhé části je veden skrze pět základních bodů: prostor a jeho zaplňování, sbor a píseň, postava, myticko-rituální jazyk a jeho používání a obecenstvo, vůči kterému komunikace probíhá.

Autor: Petr KITZLER

Název: *Athletae Christi. Raněkřesťanská hagiografie mezi nápodobou a adaptací*

Vedoucí práce: Mgr. Martin Bažil, Ph.D.

Obor: klasická filologie

Počet stran: 232

Významnému textu rané křesťanské hagiografie *Umučení Perpetuy a Felicity* byla věnována značná badatelská pozornost, nicméně jeho *Nachleben* zůstává stranou zájmu. Jedná se přitom o velmi důležitý aspekt v dějinách tohoto textu i látky. Text sám si brzy vydobyl jistou kanoničnost a autoritu, ačkoli obsahuje řadu inovativních prvků, které mají potenciálně subverzivní

charakter vzhledem k uspořádání křesťanské společnosti a církevní hierarchii. Přítomnost těchto prvků v kombinaci s oblíbeností Perpetuina příběhu vedla k celé řadě přepracování ještě během pozdní antiky. Cílem práce je jednak analyzovat text sám s důrazem na tyto prvky, jednak popsat jeho manipulativní *réécriture* u pozdějších křesťanských autorů (Tertullianus, Augustinus, pseudo-Augustinus).

II.

FF UK v Praze – Ústav pro klasickou archeologii (připravil Ladislav STANČO)

Magisterské diplomové práce

Autor: Lucie KOVANDOVÁ

Název: *Nálezy římského původu ve středních Čechách*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Obor: klasická archeologie   Počet stran: 205, 17 obr. tabulek, 60 obrázků

Práce se zabývá nálezy římsko-provinciálního původu ve středních Čechách v období 1.-4. stol. po Kr. Autorka zpracovává dosavadní nálezy předmětů, které byly publikovány v odborné literatuře, třídí je na konkrétní typy a časově je zařazuje. Na základě této analýzy se pokouší zjistit úlohu a význam středních Čech v době římské z hlediska římsko-provinciálního importu a sledovat, jak postavení této oblasti v jednotlivých stupních a fázích doby římské vzrůstalo, či naopak upadalo. Zhodnocuje také poznatky o významu dováženého zboží z oblastí římských provincií pro zdejší společnost té doby a o vlivech, které na ni působily, a mohly tak utvářet její ráz.

Autor: Miroslava ŠURINOVÁ

Název: *Římske tábory v Egypte*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Obor: klasická archeologie   Počet stran: 195, 126 obrazových tabulí

Práca sa zaoberá rímskymi fortifikáciami v Egypte. Hlavný dôraz kladie na tábory légii a auxilií, ktorých popis tvorí prvú časť práce. Stručnejšie sú podané ďalšie fortifikačné prvky, dejiny provincie, ako aj výskyt popisu fortifi-

kácií v písomných prameňoch, ktoré zasadzujú tábory do kontextu krajiny a historických súvislostí. Zahrnutá je i časť venujúca sa v stručnosti rímskemu námorníctvu. V druhej časti sa autorka snaží poukázať na funkcie táborov, vývoj fortifikačného systému, podobnosti v architektúre jednotlivých táborov a architektonické paralely v ostatných provinciách Rímskej ríše.

Autor: Valéria URAMOVÁ

Název: *Rímske záhrady na konci antiky a ich odkaz v záhradách stredoveku*

Vedúci práce: PhDr. Mgr. Ladislav Stančo, Ph.D.

Obor: klasická archeologie Počet stran: 81, 100 obr. tabulí, 176 obrázků

Práca sa zaoberá rímskymi záhradami na konci antiky a ich odkazom v záhradách stredoveku. Dôraz sa kladie na ich architektonické a koncepčné riešenie. Pozornosť je taktiež venovaná literárnym zmienkam antických autorov a mozaikám ako ikonografickému prameňu. Ďalším aspektom je vyzdvihnutie prvkov a komponentov rímskych záhrad, ktoré sa objavujú v maorských záhradách Španielska a v kláštorných záhradách stredoveku.

Disertační práce

Autor: Jan KYSELA

Název: *Počátek českých oppid: Role Středomoří a urbanizační procesy v evropské době železné*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Vladimír Salač, CSc.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 438 stran, ilustrace v textu, 6 obrazových tabulí v příloze obrázků

Práce zkoumá na příkladu Čech otázku, do jaké míry přispěly ke vzniku mladolátenských oppid, a šířeji ke kulturní transformaci probíhající v mladolátenském Zaalpi, vlivy z jižního prostředí, a nakolik je lze naopak vysvětlit místním vývojem. Podrobně je rozebrán historický a chronologický rámec celé problematiky. Vlastní otázka je zkoumána rozbořením středomořských importů ve střední Evropě a studií o shodách a rozdílech mezi oppidy na straně jedné a středomořskými městy na straně druhé. Kontakty se Středomořím se jeví jako stálé a pro zaalpskou společnost významné, samotná oppida jsou však shledána jako jev převážně lokální.

Autor: Valéria VAŠKANINOVÁ

Název: *Umenie sz. Anatólie v achajmenovskej dobe a jeho vzťahy s gréckym a perzským umením*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jan Bouzek, DrSc.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 159 stran včetně obrázků

Práce vymezuje perský achaimenovský styl v umělecké produkci satrapií severozápadní Anatólie v letech asi 550-330 př. Kr. Tento styl podle autorky vychází z bohaté tradice kultur dnešního území Íránu, vlivů mezopotámské tradice a vlastních nomádských kořenů Peršanů a je dále formován kontaktem s uměleckým projevem anatólských království a řeckého světa. Vzniká jedinečný styl luxusního zboží, spojující praxi lokálních uměleckých škol s perskou dvorní ikonografií. Přes značné geografické rozšíření toreutické produkce, v níž se achaimenovský styl projevuje nejvýrazněji, autorka předpokládá původ v několika výrobních centrech na území dnešního Turecka.

III.

PedF UK v Praze – Katedra dějin a didaktiky dějepisu

(připravila Jana KEPARTOVÁ)

Magisterská diplomová práce

Autor: Veronika CHMELAŘOVÁ (VONDROVÁ)

Název: *Císař Augustus ve dvou úspěšných románech (P. Vandenberg – Tajné deníky císaře Augusta a A. Massie – Augustus)*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jana Keparťová, CSc.

Obor: dějepis

Počet stran: 105

Práce předkládá analýzu dvou románových děl a jejich následnou komparaci s prameny a odbornou literaturou. Zvláštní důraz je kladen na politické mezníky v Augustově životě.

IV.
FF MU v Brně – Ústav klasických studií
(připravila Jitka ERLEBACHOVÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Šárka FRÁNKOVÁ

Název: *Životnost tradice představ o světovém řádu v antice*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc.

Obor: učitelství latinského jazyka a literatury pro střední školy

Počet stran: 84

Práce se zabývá problematikou světového řádu, jeho chápáním ve starém Orientu a v antice. Poukazuje na paralely a rozdíly mezi mravními hodnotami starého Orientu (konkrétně Egypta a Mezopotámie) a mezi antickým Řeckem a Římem.

Autor: Natália GACHALLOVÁ

Název: *Literární a filozofický obraz tyrana v Senecových tragédiach Thyestes a Agamemnon*

Vedoucí práce: Mgr. Katarina Petrovičová, Ph.D.

Obor: latinský jazyk a literatura

Počet stran: 85

Náplňou práce je Senecovo literárne a filozofické zobrazenie tyrana. Po stručnom uvedení do problematiky tyranie ako štátneho zriadenia uvádza autorka do mytologického pozadia a skorších spracovaní skúmaných tragédií, pričom sa zamýšľa i nad antickými predstavami o ideálnom vládcovi ako protiklade k tyranovi. Jadro práce tvorí analýza typických charakteristických znakov tyrana a jednotlivých významných tyranských motívov prítomných v tragédiach. Posledná časť práce je venovaná didaktickému rozmeru Senecovho diela a jeho konkrétnemu uplatneniu v tragédiach. Cieľom práce je dokázať, že i keď je Senecov obraz tyrana do istej miery poplatný skoršej tradícii, je jeho spracovanie problematiky produktom stoických predstáv o ideálnej forme vlády a zároveň reflexiou historickej reality, v ktorej žil.

Autor: Julie KOLDOVÁ

Název: *Neznámé(?) regimen sanitatis vodňanského rukopisu č. 5*

Vedoucí práce: Mgr. Dana Stehlíková, Ph.D.

Obor: latinský jazyk a literatura

Počet stran: 60

Cílem této práce je vytvoření edice dosud nevydaného rukopisu vodňanského, který obsahuje dietetický dopis *De observatione ciborum*, jehož autorem je řecký lékař Anthimus. Práce dále zahrnuje pojednání o autorovi a jeho spisu a rozbor jednotlivých potravin, které jsou v dopise popsány.

Autor: Zuzana LUKŠOVÁ

Název: *Prology Mikuláše z Lyry k jeho Postille litteralis*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.

Obor: latinský jazyk a literatura

Počet stran: 83

Tématem práce jsou dva prology Mikuláše z Lyry (†1349) k jeho exegetickému dílu *Postilla litteralis*. Práce přináší kritický přepis těchto dvou prologů podle prvotisku a překlad druhého z nich. Dále se podrobně zabývá autorovou exegetickou metodou, jež je v těchto prolozích představena. Pozornost je věnována i vývoji křesťanské exegeze před Mikulášem a autorům, na které navazoval. Další část práce je věnována rozšíření jeho díla v českých zemích. V této souvislosti je pojednáno také o ohlasu jeho práce v Husově výkladu žalmů *Enarratio Psalmorum*.

Autor: Jana NIEDOBOVÁ

Název: *Příběhy z thébského cyklu: naratologický rozbor části Ovidiových Metamorfóz*

Vedoucí práce: Mgr. Marie Okáčová, Ph.D.

Obor: latinský jazyk a literatura

Počet stran: 74

Předmětem práce je naratologická analýza vybrané části Ovidiových *Metamorfóz*, konkrétně příběhů z thébského cyklu (3.1-4.602). Pozornost je zaměřena především na charakteristiku vypravěče a vyprávějících postav, na způsoby vypravěčovy konstituce v textu a také na projevy jeho nespolehlivosti. Součástí analýzy je také identifikace fokálních subjektů na základě konceptu, který pro termín fokalizace navrhuje Jiří Hrabal. Práce pojednává rovněž o narativních technikách, které Ovidius ve svém díle použil.

Autor: Michaela SMÉKALOVÁ

Název: *Zobrazení postavy Turka ve vybraných dílech reagujících na maloasijskou katastrofu (S. Dukas: Istoría enos echmalotu, I. Venezis: To número 31 328, D. Sotiriú: Matomena chomata)*

Vedoucí práce: Mgr. Nicole Votavová Sumelidisová

Obor: novořecký jazyk a literatura

Počet stran: 79

Práce se zabývá zobrazením postavy Turka v dílech reagujících na maloasijskou katastrofu. Konkrétně se jedná o povídku *Istoría enos echmalotu* Stratisse Dukase a romány *To número 31 328* Iliase Venezise a *Matomena chomata* Dido Sotiriú. Cílem práce je analýza zobrazování postavy Turka, ale i Řeka v novořecké literatuře po této významné historické události.

Autor: Martin SUROVČÁK

Název: *Neslovesné prostorové výrazy v novořečtině*

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Bočková Loudová, Ph.D.

Obor: novořecký jazyk a literatura

Počet stran: 84

Práce se zaměřuje na vyjadřování prostorových vztahů v novořečtině. Teoretická část se zabývá prostorovými vztahy z kognitivního, pragmatického a sémantického hlediska, praktická část se věnuje neslovesným prostorovým výrazům v novořečtině (adverbia, předložkové fráze, perifrastické konstrukce) a jejich frekvencím v řeckém národním korpusu (ETHEG).

Autor: Tereza TOMŠŮ

Název: *Didaktická strategie v první knize Maniliova díla*

Vedoucí práce: doc. Mgr. Irena Radová, Ph.D.

Obor: latinský jazyk a literatura

Počet stran: 69

Práce se zaměřuje na didaktickou strategii v první knize Maniliova spisu *Astronomica*. Po úvodním představení autora a jeho díla je prostor věnován žánru didaktické poezie. Autorka nejprve zkoumá antické nároky na autory daného žánru a poté moderní pokusy o vymezení tohoto žánru. Jádro práce tvoří analýza způsobů, jakými Manilius naplňuje jednotlivé charakteristické rysy didaktické poezie. Opomenuty nezůstávají ani vsuvky, kterými se autor snaží své dílo ozvláštnit.

Autor: Paris VASILIADES

Název: *Lidová píseň v poezii novoathénské básnické školy*

Vedoucí práce: Mgr. Nicole Votavová Sumelidisová

Obor: novořecký jazyk a literatura

Počet stran: 111

Práce se zabývá znaky lidových písní v poezii novoathénské básnické školy. Ve vybraných básnických sbírkách čtyř představitelů, tedy Jorgose Drosinise, Kostise Palamase, Kostase Krystallise a Jannise Gryparise se pokouší vyhledat prvky lidové písně a sledovat, do jaké míry tyto prvky autoři přejímají.

Autor: Eva ŽDÁRSKÁ

Název: *Text Matoušova evangelia v exegetickém díle Maxima Vyznavače*

Vedoucí práce: Mgr. Jana Plátová, Ph.D.

Obor: novořecký jazyk a literatura

Počet stran: 73

Cílem práce je zjistit, zda Maxim Vyznavač věrně pracuje s biblickým textem ve svých exegetických dílech *Quaestiones et dubia* a *Quaestiones ad Thallasium*. Teolog 7. stol. pojal svá díla formou otázek a odpovědí. Práce je rozdělena na dvě hlavní části. První pojednává o životě a díle Maxima Vyznavače, o rukopisech a typech textu Nového zákona, žánrech interpretujících Bibli a stavu maximovského bádání. Druhá část práce zkoumá, zda Maxim novozákonní text ve svých dílech cituje, parafrázuje nebo jej používá jako narážku. Taktéž zjistíme, jak často se biblický text objevuje v otázkách a odpovědích a jaký typ řeckého rukopisného textu autor používal při psaní svých děl.

Disertační práce

Autor: Šárka HURBÁNKOVÁ

Název: *Repertoár postav v římské komedii: palliata, togata, atellana, mimus*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Daša Bartoňková, CSc.

Obor: klasická filologie

Počet stran: 314

Práce pojednává o římské komedii a jejích formách, a to na základě analýzy repertoáru dramatických postav všech jejích variant: na Plautovy a Terentiovy palliaty uplatňuje analýzu kontrastních a korespondenčních vztahů dra-

matis personarum a komických situací na základě funkcí typů postav v nich. Definované typy postav jsou pak srovnány s ostatními římskými komickými formami v jejich diachronickém vývoji: nejdříve převažovala typizace postav, později přestala hrát významnou roli, a to zejména v mimech, které se ze všech forem římské komedie udržely v oblíbě značně různorodého publika nejdéle.

Autor: Vanda KELIING

Název: *Dary čtenářům: srovnání Martialových knih Xenia a Apophoreta a sbírky Aenigmata Symposii*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Daša Bartoňková, CSc.

Obor: klasická filologie

Počet stran: 171

Předmětem práce jsou Martialovy knihy *Xenia* a *Apophoreta* a pozdněantická sbírka *Aenigmata Symposii*. Na základě srovnávací analýzy tematických a formálních podobností mezi zmiňovanými díly je nastíněn jednak Martialův vliv na Symposiovu sbírku, jednak úzký vztah mezi oběma literárními žánry, a to především s ohledem na recipienta. S využitím poznatků recepční teorie je věnována pozornost otázkám, jak oba autoři přistupují ke čtenáři a jakou roli vůbec čtenář zaujímá při konkretizaci významu těchto literárních děl.

V.

FF UP v Olomouci – Katedra klasické filologie

(připravila Ivana KOUCKÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Richard ČERNÝ

Název: *Vývoj římské armády do 3. století n. l.*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Lubor Kysučan, Ph.D.

Obor: latinská filologie

Počet stran: 94

Práce podává přehled vývoje římské armády od serviovských reforem až do 3. stol. n. l., kdy došlo k dalším výrazným organizačním reformám v římském vojsku. Autor se nezaměřuje pouze na historický výklad vývoje armá-

dy, ale zabývá se změnami ve struktuře vojenských jednotek i v bojové taktice, způsobem velení, vývojem zbraní, zbroje a obléhací techniky, a stranou nezůstávají ani praktické aspekty vojenského života. Tím umožňuje detailní pohled na vývoj vojska i v jeho technických a každodenních aspektech, které většinou unikají autorům „velkých dějin“.

Autor: Eva KORPOVÁ

Název: *Parabola Vulpium*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Lubor Kysučan, Ph.D.

Obor: latinská filologie

Počet stran: 75

Jádrem práce je transkripce a český překlad sedmi vybraných bajek z hebrejského souboru *Parabola Vulpium* (přelom 12./13. stol.), který v 17. stol. přeložil do latiny pražský jezuita Melchior Hanel, a analýza jejich vazby na hebrejský soubor Rabbiho Berechiaha ben Natronai Ha-Nakdana. Toto téma je však zasazeno do širšího odborného kontextu, tvořeného medailony obou autorů, zkoumáním vývoje bajky i pojednáním o teorii uměleckého překladu se zvláštním zřetelem na období středověku a raného novověku. Součástí práce je i podrobná analýza bajek se zaměřením na jejich tradici a rozbor jejich zvířecí symboliky.

Autor: Miroslav MORCINEK

Název: *Reflexe environmentálních problémů v římské literatuře*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Lubor Kysučan, Ph.D.

Obor: latinská filologie

Počet stran: 107

Práce se zaměřuje na reflexi environmentálních problémů u římských autorů císařské doby, konkrétně u Vergilia, Seneky, Plinia Staršího a Mladšího a Iuvenala. Jednotlivé kapitoly jsou věnovány vždy jednomu z uvedených spisovatelů a autor v nich postupuje stejným způsobem, tj. cituje vybrané pasáže týkající se přírodních jevů a doprovází je vlastním komentářem. Autorovo pojetí environmentu je však širší, není redukováno na *sensu stricto* pouze antropogenní ekologické problémy, ale i povětrnostní fenomény, přírodní katastrofy a aspekty životního způsobu.

Autor: Monika NOVÁKOVÁ

Název: *Karolinská renesance a latina v jejím období*

Vedoucí práce: PhDr. Noemi Sklenářová, Ph.D.

Obor: latinská filologie

Počet stran: 92

Cílem práce je objasnit fenomén karolinské renesance a jeho význam z hlediska kulturně historického i lingvistického. V první, teoretické části autorka zkoumá historické souvislosti celého fenoménu, politické a vzdělávací reformy Karla Velikého a podává i přehled nejvýznamnějších osobností karolinské epochy. Druhá část ilustruje vývoj a základní charakteristiky karolinské latiny na příkladech textů, které jsou uvedeny v latinské verzi i českém překladu. Zvolený výběr reprezentuje základní texty karolinské doby, v celém jejím spektru od literatury náboženské přes literaturu odbornou až po poezii.

VI.

FF UK v Bratislave – Katedra klasickej a semitskej filológie

(pripravila Ludmila BUZÁSSYOVÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Lucia KREJČÍ

Název: *Život Tita Pomponia Attica (preklad, komentár podľa Cornelia Nepota a porovnanie s Ciceronovými listami)*

Vedúci práce: prof. PhDr. Daniel Škoviera, PhD.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 71

Attikov obraz vznikol z Nepotovho oslavného životopisu a z časti Ciceronovej korešpondencie. Druhá kapitola obsahuje kvalitný preklad uvedeného životopisu, piata kapitola preklad vybraných Ciceronových listov. Autorka sa v úsilí odidealizovať a odsubjektívizovať uvedené pramene sústredila na päť faktorov: jeden neutrálny (životopisné údaje), dva potenciálne kladné (rodina, priateľstvo) a dva potenciálne záporné (spory, podnikanie). Konštatovala, že natoľko odlišné, no predsa dopĺňujúce sa pramene nedovoľujú vytvoriť Attikov plnohodnotný obraz, ale potvrdzujú jeho povest človeka s výraznou prevahou kladných vlastností.

Autor: Alexandra KUSALOVÁ

Názov: *Rastlinný svet Vergíliových básnických diel*

Vedúci práce: Mgr. Barbora Machajdíkova, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 78

Práca je venovaná analýze rastlinstva v básnických dielach Vergília. Ide konkrétne o druhy stromov s najvyššou frekvenciou výskytu v diele *Bucolica*. Autorka sa sústreďuje na porovnanie poetického využitia motívov vybraných stromov v dielach *Bucolica*, *Georgica* a *Aeneis*. Súčasťou práce je aj náčrt etymológie latinských substantív pre vybrané stromy a ich integrácia do inoeurópskeho kontextu.

Autor: Marek ŠIBAL

Názov: *Koncepcia slootovorby v diele Dionysia Thraka*

Vedúci práce: Mgr. Barbora Machajdíkova, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 57

Práca sa zaoberá prvým v celku zachovaným gramatickým kompendiom v západnej kultúre *Τέχνη γραμματική* od Dionysia Thraka. Na základe konfrontovania koncepcie slootovorby v danom spise s modernými jazykovednými poznatkami sa autor pokúša o analýzu morfológického a sémantického vnímania gréckeho jazyka v antike. Rozoberajúc časť o mene autor preniká do jazykových predstáv a chápania kategórie mena u tohto alexandrijského gramatika. Súčasťou práce je preklad spisu do slovenského jazyka.

Dizertačné práce

Autor: Jozef KORDOŠ

Názov: *Cassius Dio a neskorá historiografia. Pertinax a Didius Iulianus v podaní Cassia Diona a ich portréty u Héródiana a v Historia Augusta*

Vedúci práce: doc. Wojciech Sowa, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 104

Prechod od Antoninovcov k Severovcom bol poznamenaný chaosom v ríši. Nástupu Severovcov predchádzali dve krátke vlády Pertinaka a Didia Iuliana. Pertinax počas svojej vlády designoval ako prétora na nasledujúci rok senátora a významného rímskeho historika píšeceho po grécky Cassia Diona.

Je pomerne ťažké hodnotiť Dionovo svedectvo o vlastných časoch ako ne-zaujaté, keďže dejiny roku 193 boli pôvodne samostatným dielom, ktoré Dio venoval Severovi, teda dielom, ktorého vznik bol politicky motivovaný. Po podrobnom prehľade o Dionovom živote a diele sa práca zameriava na Dionov opis týchto dvoch krátkych vlád a jeho porovnanie s paralelnými podaniami Héródiana a v *Historia Augusta*.

Autor: Eva TARANOVÁ

Názov: *Biblické parafrázy Juraja Purkirchera a Jána Bocatia*

Vedúci práce: prof. PhDr. Daniel Škoviera, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 114

Práca skúma biblické parafrázy z obdobia renesančného humanizmu na príklade textov Juraja Purkirchera a Jána Bocatia. Uvádza sa stručný náčrt vývinu parafrázy od antiky až po humanizmus. Analyzovaná je časť Purkircherovej knihy *Sapientia Salomonis*. Pozornosť je upriamená na vybrané kapitoly z diela *Siracides* od Jána Bocatia. Ukázaný je spôsob prebásnenia rovnomených biblických kníh a miera inšpirácie originálnym textom. Uvádzajú sa tiež jazykové, štylistické a básnické figúry a trópy. Okrem toho je vzdelanosť oboch autorov demonštrovaná alúziami z diel vzorových antických autorov, ako aj z biblických kníh.

Autor: Oľga VANEKOVÁ

Názov: *Ján Bocatius a rímska lúboštná elégia*

Vedúci práce: prof. PhDr. Daniel Škoviera, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 165

Predmetom práce je skúmanie súvislostí básnickej tvorby humanistického básnika Jána Bocatia (1569-1621) a rímskej lúboštnej elégie. Materiálovým východiskom výskumu je autorov lúboštný cyklus z tretej knihy jeho zbierky *Hungaridos libri poematum V* (1599). Hlavná pozornosť práce je venovaná rímskym autorom lúboštnej poézie Catullovi, Tibullovi, Propertiovi a Ovidiovi, ktorí v intenciách dobových poetických zásad slúžili pre svojich humanistických nasledovníkov ako literárne vzory, a skúmaniu uplatnenia špecifických znakov žánru rímskej lúboštnej elégie v ich tvorbe. Z rovnakého aspektu sú analyzované aj básne z lúboštného cyklu Jána Bocatia.

VII.

FF TU v Trnave – Katedra klasických jazykov (pripravila Erika JURÍKOVÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Nikoleta HUBINSKÁ

Názov: *Založenie Trnavskej univerzity podľa diela Ortus et progressus almae archiepiscopalis Societatis Jesu Universitatis Tyrnaviensis (1725)*

Vedúci práce: Mgr. Erika Juríková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky – latinská medievalistika a neolatinistika

Počet strán: 79

Autorka približuje okolnosti založenia a prvé roky pôsobenia historickej Trnavskej univerzity (1635-1777) v kontexte jezuitského vzdelávania i v súradniciach uhorského školstva. Ako základný pramenný materiál pre svoju prácu si zvolila dielo *Ortus et progressus...* (Trnava 1725), ktoré sa v odbornej literatúre pripisuje Františkovi Černovičovi aj Imrichovi Tolvajovi. Okrem otázky autorstva sa zaoberá aj prameňmi k dejinám univerzity a hodnotí ich. Samostatnú kapitolu venuje charakteristike a analýze diela i antickým alúziám v ňom. Súčasťou práce je editovaný latinský text a slovenský komentovaný preklad.

Autor: Michaela KAJANOVÁ

Názov: *Život troch uhorských kardinálov podľa diela Purpura Pannonica*

Vedúci práce: Mgr. Erika Juríková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky – latinská medievalistika a neolatinistika

Počet strán: 74

Práca vychádza z diela jezuitského historika Samuela Timona *Purpura Pannonica* (Trnava 1715), ktoré obsahuje životopisy dvadsiatich piatich uhorských kardinálov. Autorka si pre rozbor vybrala životopis kardinála Jána Vitéza, Juraja Draškoviča a Františka Forgáča. Na začiatku práce sa zaoberá vývinom uhorskej historiografie a Timonovým miestom v nej, charakterizuje dielo a v samostatných kapitolách opisuje životné osudy kardinálov na základe dostupných historických prameňov. Práca obsahuje prepis latinského textu životopisov a preklad.

Autor: Jana TOMAŠOVIČOVÁ

Názov: *Preklad a výklad Jesseniovhovho spisu Regis Ungariae Matthiae II. coronatio*

Vedúci práce: Mgr. Katarína Karabová, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky – latinská medievalistika a neolatinistika

Počet strán: 68

Autorka sa zaoberá historickým spisom Jána Jessenia z roku 1609, ktorý zachytil významnú udalosť uhorských dejín – korunováciu uhorského kráľa Mateja II. Prvá kapitola opisuje politickú situáciu v Uhorsku v 16. a 17. storočí a vysvetľuje priebeh korunovácií, ďalšia sa zaoberá životom a dielom Jána Jessenia. Jadro práce tvorí prepis a preklad latinského textu diela. V záverečnej časti autorka analyzuje text po gramatickej i obsahovej stránke.

Autor: Barbora VYCHYTILOVÁ

Názov: *Obraz Esterházyovcov v diele Illustres Esterhazianae gentis heroes*

Vedúci práce: Mgr. Erika Juríková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky – latinská medievalistika a neolatinistika

Počet strán: 78

Témou práce je analýza príležitostnej básne anonymného autora, ktorá vyšla v roku 1727 v trnavskej akademickej tlačiarne a oslavuje jeden z najvýznamnejších uhorských šľachtických rodov – Esterházyovcov. Autorka v úvodných kapitolách charakterizuje žáner barokovej príležitostnej spisby, rod Esterházyovcov a životné osudy jeho politicky i kultúrne činných členov. V rozbere diela sa zameriava na obsahovú, morfológickú a metrickú stránku básne, ktorú uvádza v latinskom origináli a slovenskom preklade.

Autor: Lubomíra WILŠINSKÁ

Názov: *Charakteristika kázne v diele Carola Regia Orator Christianus (1612). (Dispozícia kázňovej látky)*

Vedúci práce: Mgr. Nicol Sipekiová, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky – latinská medievalistika a neolatinistika

Počet strán: 73

Cieľom práce bol preklad a výklad ôsmej časti homiletickej príručky známeho talianskeho jezuitu Carola Regia, ktorá vyšla v Ríme v roku 1612. Na zá-

klade prekladu a analýzy častí diela, v ktorých autor píše o dispozícii kázne, rečníckom štýle, pamäti a prednese, autorka charakterizuje kazateľský žáner a vyzdvihuje jeho rétorickú úroveň a účinok, ktorý mal na poslucháčov aj vďaka použitiu myšlienok z diel slávnych antických autorov.